

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. XXXVIII. Baptismi. Disputatur, an Pater ex gravi causa permittere non possit, ut proles baptizetur à Ministro Heterodoxo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](#)

CONSILIO XXXVIII.

In causa Baptismi ab hæretico Ministro conserendi.

SUMMARIUM.

1. Facti species.
2. Praeante Sacerdote alii illicitè baptizant.
3. In Baptismo proliis Catholica non potest licitè admitti patrinus hæreticus.
4. Ex nullo metu grave peccatum est committendum.
5. Lex humana per se non obligat cum periculo gravis damni:
6. Nisi interveniat scandalum aut contemptus Religionis Catholicae.

7. Multa permitti possunt, quæ quis ipsem non posset licitè facere.
8. Ex causa doni communis potest aliquid impetrari cum periculo mortis conjunctum.
9. Ex gravi causa admitti potest patrinus Catholicus.
10. Metus non excusat, ubi violatur jus naturale.

FACTI SPECIES.

Duo Acatholici in loco mixtae Religionis contraxerunt inter se matrimonium. Ex his maritus cœpit agnoscere veritatem Religionis Catholicae, & abjuravit, vel certè paratus est abjurare hæresim. Uxor grava petiit, ut proles nascitura baptizetur à Ministro hæretico. Facile haberi posset copia Sacerdotis Catholici, qui ritu Romanæ Ecclesiæ baptizare eandem posset. Scit autem maritus, si constiterit, quod ipse prolem suam Sacerdoti Catholico baptizandam tradiderit, non solum sub filio permanfura sua bona propria, quibus illum Hæretici ex causa, quod Principe Catholicum sequatur, jam antea exuerunt, sed insuper prolem suam sic baptizam etiam bona materna certò certius amissuram, quæ tamen in manus Catholicas pervenire, & in his conservari plurimum rei Catholicæ interest.

tans Richard. in 4. dist. 5. art. 4. q.
1. docet,
negari non potest, quod sit grave peccatum Sacrilegii, si præsente Sacerdote, etiam in casu necessitatis, alius, seu Clericus, seu Laicus, cui non nisi per accidens, seu in defectum Sacerdotis munus baptizandi tali casu competere potest, Baptismum ministrare præsumat: imo si præter Parochum adsit alius Sacerdos, licet solum baptizat Parochus; nam esto, quilibet Sacerdos in Ordinatione factus sit idoneus Minister Baptismi, ad licitum tamen hujus potestatis usum indiget, ut sibi jurisdictio, & regimen Ecclesiæ concedatur; alias injurius erit Ecclesiæ, si in illius membrum admittat aliquem, nullam in Ecclesiam jurisdictionem habens.

Vsq. de Sacram. q. 147. c. 3. Coninck.
q. 67. art. 5. dub. 1. n. 11. Laym. c. 7.
cit. n. 2. concl. 2. Palao tract. 19. D. un.
p. 9. n. 2.

ergo multò magis peccabit, qui ad Baptismum administrandum pro Sacerdote Catholico, quem habere potest, extra necessitatem admittit Ministrum Hæreticum, ex doctrina ejusdem Laymanni, qui l. cit. n. 4. y. illud verò dicit, probabilius esse mortalem irreverentiam, si præsente fideli alius non baptizatus, præterim infidelis, vel Hæreticus ad conferendum Baptismum assumatur: consentiunt

Coninck l. cit. dub. 2. n. 22. Tanner
tom. 4. D. 4. q. 2. dub. 1. n. 6. & alii com-
muniter.

2. Vldetur non posse, 1. quia
ut Laym. lib. 5. tract. 2. c. 7. n. 4. ci;
3. Cùm proles Catholica baptizatur à
Sacer-

QUÆRITUR

Utrum maritus permettere, vel
saltē dissimulare possit, ut proles baptize-

tur à Ministro Hæretico?

2. Vldetur non posse, 1. quia
ut Laym. lib. 5. tract. 2. c. 7. n. 4. ci;

laciones
suntandi.

Sacerdote Catholico, non potest licet admitti Patrinus Hæreticus.

Laymann. tract. 2. cit. c. 9. n. 7. Palao
D. un. cit. p. 11. §. 1. n. 9.

ergo multò minus pater Catholicus tradere prolem suam baptizandam potest Ministro Hæretico, idque tum, quia haec est communicatio cum excommunicato, & quidem in sacris, quæ Catholicis respectu hæretorum est interdicta, tum verò, propter scandalum, & pravam suspicionem, quam necessariò dar, qui ad Sacramentum Baptismi administrandum admittit hæreticum, & ab Ecclesia præcsum, quippe cuius errores hoc modo videtur tacite approbare, ritum verò Ecclesiæ Catholice contemnere.

4. 3. Si aliquid excusat à peccato mortali hujusmodi patrem, qui prolem suam Ministro Hæretico baptizandam offert, excusat metus gravis amittendorum bonorum. Hic non excusat ut patet

ex c. sacris §. de his, quæ vi, metusve causa &c.

ubi habetur, non excusari, si quis cum excommunicato sermonem, commerciumque habeat, quocunque metu, & redditur ratio; quia nullo ex metu est mortale peccatum committendum. Hinc 2. Machab. 7. Machabæi potius sustinuerunt mortem, ne violarent legem non comedendi carnes Judæis in lege tua prohibitas. Et procedit hoc etiam in lege humana Ecclesiæ; licet enim aliqui gradus consanguinitatis, & affinitatis sint hac solum lege prohibiti, ex nullo tamen metu licet matrimonium in his gradibus absque dispensatione contrahere, & multò minus ita contracto uti.

5. Sed his non obstantibus, verius videtur esse, consideratis circumstantiis in specie facti num. 1. relatis, absque peccato posse maritum permittere, vel dissimulare, ut uxori communem prolem Ministro Hæretico baptizandam offerat. Ratio est, quia lex humana per se non obligat cum periculo gravi vita, famæ, & fortunarum. Ita.

Gabr. in 4. dist. 18. q. 3. art. 3. dub. 4. Major. ibid. dist. 14. q. 4. Angel. V. Excommunicatio 8. n. 18. Rosell. V. Excommunicatio 6. princ. Sylvest. V. Excommunicatio 5. q. 14. Tabien. V. Excommunicatio 8. n. 9. & 10. quos sequuntur Navarr. Man. c. 25. n. 84. Suar. de LL. l. 3. c. 30. n. 6. Azov. p. 1. Inst. moral. lib. 1. c. 11. q. 1. & pleno agmine RR. cæteri.

Et patet ab inductione sic enim præceptū jejunii non obligat cum detimento sanitatis

c. consilium 2. de observat. jejuni.

Sic propter necessitatem famis licet comunicare cum excommunicato procurando ab ipso subsidia vita

can. quoniam multo 103. caus. 11. q. 3. c.
inter alia 31. de sent. Excomm.

Et idem constat de præcepto audiendi Missæ diebus festis, recitandi Horas Cano-

nicas, & similibus; idque ex benigna interpretatione mentis Ecclesiæ, quæ cum tali periculo non videtur velle obligare præcepto suo fideles sibi subjectos. Atqui præceptum suscipiendo Baptismum à Catholicis Sacerdote est tantum præceptum humanum Ecclesiæ, sicut cum tali periculo, quale in facti specie ponitur, non obligat, modò violatio legis propter talē metum non cedat in contemptum, vel injuriam Ecclesiæ, & Religionis Orthodoxæ, aut causam præberet scandalo pusillorum.

Addidi, per se præceptum humanum non obligare cum tali periculo, & in specie addidi clausulam, nisi violatio cedat in contemptum Religionis, vel scandalum pusillorum; nam si in contemptum Religionis cederet, pergeret obligare tale præceptum, non obstante tali periculo: & tunc bonum commune, & Religionis præferendum esset privato etiam propriæ vitæ periculo. Exempli est, si hæreticus cogat ad comedendum carnes die prohibito in contemptum illius observantia Ecclesiastica; tenemur enim Præcepto divino, in modo naturali exterius non contemnere, nec contemnentibus consentire, vel cooperari. Idem dicendum, si ex talis præcepti violatione oriretur scandalum, atque adeò ad illud impediendum necessarium esset talem actum vitare.

Suar. de LL. l. 3. c. 30. n. 7.
ubi tamen citato S. Bonaventura in 4. dist. 33. dub. 8. excipit, nisi protestatio aliqua exterior sufficeret ad tollendum scandalum; tunc enim cessaret illa necessitas.

Absente ergo scando, & contemptu Religionis licitum est non observare præceptum humanum Ecclesiæ, quod observari nequit sine gravi observantis periculo. Et hoc verum est,

ut Suar. c. 30. cit. n. 9. notat, licet directè inferatur metus ad extorquendam actionem legi contrariam, modò id non fiat in legis, vel Religionis contemptu, sed propter alias causas. In casu præsentis Baptismum pro nascitura communis proble apud Ministrum hæreticum petit sola uxor, & quidem non in contemptum Religionis, vel præcepti Ecclesiæ, sed ne periculum subeat amittendi propria sua bona, quæ postquam maritus spoliatus est suis, unice necessaria sunt, ad vitam utriusque, & prolium sustentandam. Deinde in hoc casu maritus solum permitteret, vel dissimularet, ut proles communis ab uxore Ministro hæretico baptizanda offerretur; multa autem, quæ quis ipsem non posset licet facere, licet permitti, vel dissimulari possunt, ut ab alio fiant, si non facile, aut sine gravi periculo impediri possint.

Neque contrarium probant argumenta in adversam partem allata. Ad i. mun. pa. Respondeat ex dictis num. 5. & duobus seqq. ubi unus ut ad versum dictum est, legem humanam in ditione gravi

gravi periculo vita, famæ, aut fortunæ non obligare, nisi in casu, ubi non observatio talis legis cederet vel in contemptum legis, aut Religionis Catholicæ, velinde oriretur scandalum pusillorum, aut bonum commune aliud exigat; nam ex causa boni communis Legislator humanus potestatem habet quandoque jubendi aliquid, quod sit etiam cum periculo mortis coniunctum: & sic Episcopus, pervadente in plebem peste, potest imperare Presbiteris, ne ex urbe discedant, ut necessaria Sacra menta morientibus admittantur: sic Princeps, vel Respubl. potest præcipere, ut eodem pestis tempore Medici assistant eam laborantibus: item imperare potest civibus, ut imminentि gravi hostium incursum arma capiant: ad eundem modum militaria Ducum imperia sœpe obligationem inducunt sub vita discrimine.

Azor. I. Inst. mor. l. I. c. II. q. I. Salas de LL. D. II. sect. I. n. 3.

nihil autem tale reperitur in casu nostro, ut tum ex haec tenus dictis, tum ex mox dicendis patebit.

Ad secundum. Antecedens solummodo verum est, si Patronus acatholicus assumatur sine justa causa; nam ex gravi causa permitti potest in locis, ubi Catholici cum hereticis permixti degunt, ut proles, dum baptizatur a Sacerdote Catholicō, teneantur a Patrino heretico.

Laym. I. 5. tract. 2. c. 9. n. 7. Palao tr. 19. D. un. p. II. §. I. n. 8. Pithing. ad libr. 4. Decret. tit. II. n. 42.

Poterit ergo etiam ex gravi causa a patre Catholicō permitti, ut proles ejus baptizanda tradatur Ministro heretico, licet iste diversum ab eo, qui Catholicis usitatus, præscriptusque est, in Baptismo conferendo ritum observet, modò ex substancialibus nihil variet, vel omittat; nammodum istum pater talis non approbat; sed solum Baptismum, qui est legitimus. Quod maximè procedit in Germania, & aliis mixtæ Religionis locis, ubi Catholi-

ci cum Acatholicis matrimonia passim contrahunt; nam in his locis, si pater Catholicus prolem natam ex uxore acatholica a Ministro heretico baptizari permittat, per hoc nullo modo censemur profiteri, aut approbare sectam uxoris suæ. Imò hoc sit communiter quoad proles, quæ in secta parentis acatholici secundum pacta sunt educandæ, qualia pacta communiter iniiri tali casu solent, & ubi gravis aliqua causa intercedit, ab Ecclesia tolerantur. Similiter in ejusmodi locis non obest, quod hoc modo aliqua ratione communitetur cum hereticis; nam in his locis sunt excommunicati tolerati, & vi Extrav. Martini V. in Concilio Constantiensi communicatio fidelibus cum excommunicatis nominatim non denuntiatis nec in sacris, nec in politicis est interdicta, modò non fiat in exercitio heretico, qualis utique non est administratione Baptismi.

Ad tertium. In cit. Scripturæ loco Tyrannus a Machabæis Martyribus voluit extorquere metu coactionem carnium in lege Mosaica Judæis prohibitum in contemptum fidei, & Religionis. Quando autem absuit talis contemptus, & scandalum, non putarunt se obligari legie etiam positivâ Divinâ: & sic die Sabbati processerunt ad bellum ratione periculi I. Machab. 2. Ad alterum exemplum matrimonii per metum contracti in gradu Consanguinitatis, vel affinitatis per legem Ecclesiasticam prohibito, disparitas manifesta est; nam tale matrimonium non nisi per dispensationis gratiam validè potest contrahi: consequenter accessus ad foemina, cum qua ita contractum est, in culpa, & vitio est; non enim res cum uxore, sed cum scorno habetur: quod est peccatum jure naturali prohibitum, ut proinde nullus metus excusationem justam a peccati reatu præbeat, ut notat Azor. p. I. Inst. moral. c. II. q. I. in fin.

10.

